

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 13 december 2021

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 53.422/II/PN
NB

Betreft: taal die zorgverleners dienen te hanteren voor het opstellen van het patiëntendossiers

In zitting van 10 december 2021 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), in verenigde afdelingen, uw vraag om advies van 20 oktober 2021 met betrekking tot de taal die zorgverleners dienen te hanteren voor het opstellen van patiëntendossiers.

*
* *

1 Juridische context¹

“De Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (hierna : “DGEC”) moet bijdragen tot het optimaal gebruik van de middelen van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen.

De DGEC beschikt daartoe onder meer over inspecterend personeel met de hoedanigheid van artsinspecteur, apotheker-inspecteur, verpleegkundige controleur en inspecteurs met een andere beroepskwalificatie.² Het inspecterend personeel van de DGEC is onder meer bevoegd om onderzoeken te verrichten in verband met de naleving van de GVVU-wetgeving- en reglementering en inbreuken op de GVVU-wetgeving- en reglementering middels de zorgverleners werden begaan vast te stellen.³

Aan zorgverleners die aan de basis liggen van een verkeerde attestering binnen het stelsel van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging (bijvoorbeeld : verstrekkingen attesteren die niet werden uitgevoerd; verstrekkingen onder een bepaald nomenclatuurnummer attesteren, terwijl de vergoedingsvoorwaarden van dat nomenclatuurnummer niet zijn vervuld) kan de terugbetaling van de waarde van de

---

¹ Onderstaande tekst is een citaat van uw schrijven *d.d.* 20 oktober 2021.

² Art. 146, § 1, van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen (hierna: “GVVU-wet”).

³ Art 139, vierde lid, 2 ° en 3 ° GVVU-wet.

verstrekkingen die ten onrechte aan de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging werden ten laste gelegd en/of een administratieve geldboete opgelegd worden.⁴

Dat gebeurt, naargelang het geval, door de leidend ambtenaar van de DGEC of door bij de Dienst ingestelde administratieve rechtscolleges, meer bepaald de Kamer van eerste aanleg of de Kamer van Beroep.⁵

Artikel 150 GVVU-wet bepaalt dat “*onverminderd de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek*”, onder meer de personen die de bij deze gecoördineerde wet omschreven geneeskundige verstrekkingen mogen verlenen en de rechthebbenden ertoe gehouden zijn de sociaal inspecteurs van de DGEC, alle inlichtingen en bescheiden te verstrekken welke zij ter uitoefening van hun controleopdracht behoeven.

Overeenkomstig artikel 28, § 1 Sociaal Strafwetboek (in samenhang gelezen met artikel 169 GVVU-wet) kan door de sociaal inspecteurs van de DGEC de overlegging worden gevraagd van “*informatiedragers met hetzij sociale gegevens, hetzij andere door de wet voorgeschreven gegevens*”. De patiëntendossiers betreffen “*informatiedragers met hetzij sociale gegevens, hetzij andere door de wet voorgeschreven gegevens*” in de zin van artikel 28, § 1 Sociaal Strafwetboek, waarvan de overlegging door een sociaal inspecteur kan worden gevraagd.

De patiëntendossiers kunnen in de zin van artikel 28, § 1 Sociaal Strafwetboek zowel worden aangemerkt als :

- sociale gegevens, in de mate dat zij gegevens bevatten die overeenkomstig de reglementering betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging moeten worden bijgehouden (sociale gegevens zijn volgens art. 16, 5° van het Sociaal Strafwetboek : “*alle gegevens die nodig zijn voor de toepassing van de wetgeving betreffende het arbeidsrecht en de sociale zekerheid*”);
- als informatiedragers die gelijk welke andere gegevens bevatten die ingevolge de wetgeving (andere dan de sociale wetgeving) dienen te worden opgemaakt, bijgehouden en bewaard, in de mate dat zij worden opgemaakt en bewaard ingevolge de artikel 9 van de Wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt of ingevolge een bepaling uit de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen.

Artikel 1, § 8, van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen bepaalt sedert 1 maart 2020 (voor alle categorieën van zorgverleners) :

"Onverminderd de bewaringstermijnen die door andere wetgevingen of door de regelen van de medische plichtenleer zijn opgelegd, moeten de verslagen, documenten, tracés en grafieken waarvan sprake is in de omschrijvingen in deze nomenclatuur, alsmede de verslagen, documenten, tracés en grafieken waarvan sprake is in het hierna volgende lid, evenals de protocollen van radiografieën en van laboratoriumonderzoeken, gedurende ten minste vijf jaar

---

⁴ Art 142, § 1 GVVU-wet.

Wanneer de zorgverlener een ander nomenclatuurnummer kon attesteren, kan toepassing worden gemaakt van de verschilregel (artikel 142, § 1 GVVU-wet). Dan wordt enkel het verschil tussen de vergoeding van het nomenclatuurnummer dat werd geattesteerd en de vergoeding van het nomenclatuurnummer dat kon worden aangerekend teruggevorderd en wordt de administratieve geldboete berekend op basis van dat verschil.

⁵ Artt. 143-145 GVVU-wet.

worden bewaard. De gegevens moeten onmiddellijk beschikbaar zijn voor de controles die bij de wet vastgelegd zijn."

Voor de verstrekkingen waarvoor in de omschrijving niet duidelijk een verslag, een document, een tracé, een grafiek wordt gevraagd, moet in het dossier worden aangetoond dat de verstrekking is uitgevoerd."

De nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen bepaalt verder in meerdere gevallen dat bepaalde vermeldingen in het patiëntendossier dienen te worden opgenomen en dat dat een vergoedingsvoorwaarde betreft.

Bijvoorbeeld:

- artikel 6, § 1bis en § 2bis van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen (tandartsen);
- artikel 7, § 8 en § 9 van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen (kinesitherapeuten);
- artikel 8, § 3 en 4 van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen (verpleegkundigen).

Er kan ook nog worden verwezen naar de regeling betreffende het globaal medisch dossier van artsen.⁶

Artikel 36 van het Sociaal Strafwetboek bepaalt :

“Art. 36. Sociaal Strafwetboek - Vertaling –

Wanneer dit nodig is voor het toezicht kunnen de sociaal inspecteurs een vertaling eisen in één van de nationale talen van de gegevens bedoeld in artikel 28 wanneer deze zijn opgesteld in een andere taal dan één van de nationale talen.”

De Memorie van toelichting bij dat artikel stelt :

“Artikel 61, § 1, vierde lid, van het BTW-wetboek bevat een gelijkaardige bepaling inzake de vertaling in één van de nationale talen van de gegevens bedoeld bij artikel 28.

Het is hierbij niet de bedoeling dat alle buitenlandse ondernemingen automatisch al hun documenten zouden opstellen in één van de nationale talen. Dit zou immers binnen de context van de Europese Unie ingaan tegen de beginselen van het vrij verkeer van diensten.

Maar anderzijds kan van de sociaal inspecteurs in België of in gelijk welk ander land van de EU niet verwacht worden dat zij bij een controle kennis zouden hebben van bvb. alle 21 talen van toepassing binnen de EU. Vandaar dat de mogelijkheid voorzien is om de vertaling te vragen in één van de nationale talen, wanneer men zich binnen de dienst niet kan behelpen met een collega die bijvoorbeeld Spaans of Pools machtig is.

---

⁶ Artt. 36sexies en 37bis GVVU-wet; koninklijk besluit van 25 juli 2014 tot vaststelling van de voorwaarden en regels overeenkomstig dewelke de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen aan de huisarts een honorarium betaalt voor het beheer van het globaal medisch dossier; koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende het Algemeen Medisch Dossier.

Zoals steeds zullen ook bij het vragen van een vertaling het finaliteits- en proportionaliteitsbeginsel moeten worden gerespecteerd.”

In principe is het taalgebruik in België vrij.⁷ Hierop bestaan er evenwel uitzonderingen.⁸ Zo kan onder meer het taalgebruik in bestuurszaken wettelijk worden geregeld.

Vooreerst, kan erop worden gewezen dat de verzekeringsinstellingen in de mate dat zij een opdracht vervullen die valt binnen de werking van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging, de taalwet bestuurszaken dienen na te leven in hun betrekkingen met de sociaal verzekerden en de zorgverleners.⁹

De vele formulieren die de regels met betrekking tot de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging oplegt, zijn in dat kader enkel beschikbaar zijn in één van de drie nationale talen (de formulieren zijn voor het grootste deel opgenomen als bijlage van de Verordening van 28 juli 2003 tot uitvoering van artikel 22, 11° van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994).

De vraag betreffende in welke taal het patiëntendossier moet worden opgesteld, evenals de documenten die in het kader van de regels met betrekking tot de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging dienen te worden opgesteld (de nomenclatuur, etc.), hangt samen met de vraag of de taalwet bestuurszaken hier van toepassing is.

Volgens vaststaande rechtspraak wordt iedere zorgverlener voor wat betreft de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging steeds geacht diens medewerking te verlenen aan een openbare dienst en is die zorgverlener steeds persoonlijk verantwoordelijk voor de correcte aanrekening van prestaties aan de verplichte ziekteverzekering.¹⁰

2 Toepassingsgebied van SWT

2.1 Zorgverleners in openbare ziekenhuizen

Artikel 1, § 1, 1° SWT stelt dat de SWT van toepassing zijn op de gecentraliseerde en gedecentraliseerde openbare diensten van de Staat, van de provinciën, van de agglomeraties, van de federaties van gemeenten en van de gemeenten voor zover zij inzake de taalgebruik niet beheerst worden door een andere wet.

---

⁷ Art. 30 G.W.

⁸ Artt. 30, 129 en 130 G.W.

⁹ VCT-adviezen nrs. 131, 1043 en 49.235. Zo zijn de private verzekeringsinstellingen te beschouwen als entiteiten die de taalwet bestuurszaken moeten naleven, omdat zij ressorteren onder art. 1, § 1, 2° van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT): *“Deze gecoördineerde wetten zijn toepasselijk : op de natuurlijke en rechtspersonen [...] die belast zijn met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen.”*

¹⁰ Arbitragehof 30 oktober 2001, nr. 133/2001, B.6.1.; Arbitragehof 30 januari 2002, nr. 26/2002, B.7.; Arbitragehof 12 juni 2002, nr. 98/2002, B.5.2. en B.5.3.; Arbitragehof 12 februari 2003, nr. 23/2003, B.13 en B.14.

De VCT heeft al meermaals geadviseerd dat openbare ziekenhuizen zoals het UMC Sint-Pieter¹¹ en het Ziekenhuis Molière Longchamp¹² ressorteren onder het toepassingsgebied van de SWT op grond van artikel 1, § 1, 1° SWT.

Deze openbare ziekenhuizen dienen derhalve de bepalingen van de SWT respecteren in heel hun werking.

2.2 Toepassing van artikel 1, § 1, 2° SWT

2.2.1 Toepassing van artikel 1, § 1, 2° SWT op zorgverleners

Artikel 1, § 1, 2° SWT stelt dat de SWT van toepassing zijn op de natuurlijke en rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst of die belast zijn met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen. Er is sprake van een openbare dienst zodra er een minimale devolutie van de overheidstaak plaatsvindt.

Wanneer een VZW bijvoorbeeld een dermate nauwe band vertoont met de overheid, dat zij erdoor gefinancierd wordt en haar toebelagen enkel mag aanwenden voor doeleinden waarmee de financierende overheid haar instemming heeft betuigd, dient te worden aangenomen dat haar taak inderdaad de grenzen van privaat bedrijf overstijgt en de VZW als een dienst moet worden beschouwd. Dit geldt des te meer wanneer deze VZW aan vorm van bestuurlijk toezicht is onderworpen en de regeringsafgevaardigden bij de desbetreffende instelling een erg ruim toezicht kunnen uitoefenen, dat ook op elementen van opportuniteit betrekking heeft.¹³

Artikel 1, § 2, tweede lid SWT stelt verder dat betrokken natuurlijke of rechtspersonen niet onderworpen zijn aan de bepalingen die in de SWT betrekking hebben op de organisatie van de diensten, op de rechtspositie van het personeel en op de door dit laatste verkregen rechten tenzij zij onder het gezag van een openbare macht staan.

De VCT heeft in haar adviespraktijk meermaals gesteld dat ziekenhuizen zoals het Sint-Anna-Sint-Remigius-ziekenhuis¹⁴ of Kliniek Sint-Jan¹⁵ enkel ressorteren onder de SWT in zoverre deze een publieke opdracht uitoefenen die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen. Dit is met name het geval bij het organiseren van een door de bevoegde overheidsdienst erkende spoedgevallendienst en/of een Medische Urgentie Groep (MUG).

In haar advies nr. 50.339 van 25 januari 2019 heeft de VCT gesteld dat de Garde Bruxelloise - Brusselse Wachtdienst (vzw GBBW) ressorteert onder het toepassingsgebied van artikel 1, § 1, 2° SWT. De vzw GBBW werd opgericht door de Federatie van Brusselse huisartsenverenigingen (FBHAV). Het Hof van Cassatie heeft in 2014 geoordeeld dat, op grond van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 (thans vervangen door de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen), dat in die wetgeving de grondslag tot de verplichting voor de

---

¹¹ VCT 14 februari 2020, nr. 51.402.

¹² VCT 18 september 2020, nr. 52.340.

¹³ T. DE PELSMAEKER *et al.* *Taalgebruik in bestuurszaken*, Brugge, die Keure, 2004, 32.

¹⁴ VCT 3 juli 2020 nr. 52.159.

¹⁵ VCT 15 november 2019, nr. 51.309.

huisartsenkringen om wachtdiensten te organiseren wordt aangetroffen (Cass. Nr. C.12.0575.F van 13 juni 2014). Artikel 28 van die gecoördineerde wet bepaalt dat de Koning de nadere regels voor het verzekeren van de medische permanentie bepaalt. Omwille van deze reden is de vzw GBBW derhalve een rechtspersoon die belast is met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten haar hebben toevertrouwd in het algemeen belang.¹⁶

2.2.2 Toepassing van artikel 1, § 1, 2° SWT op mutualiteitsverenigingen

Overeenkomstig de vaste rechtspraak van de VCT is artikel 1, § 1, 2° SWT enkel van toepassing op de mutualiteitsverenigingen voor zover er devolutie van het openbaar gezag aanwezig is en in de mate van die devolutie.¹⁷ Dit zal het geval zijn wanneer zij een opdracht vervullen die valt binnen de werking van de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit.¹⁸

Dit is bijvoorbeeld het geval bij:

- kleefstrookjes die bij de apotheken dienen te worden ingeleverd ten einde terugbetaling te bekomen op de aankoop van geneesmiddelen;¹⁹
- een factuur voor de betaling van de bijdrage aan de Vlaamse zorgkas;²⁰
- publicatie van folders met informatie over de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering;²¹
- communicatie tussen de burger en een mutualiteit over de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering;²²
- attesten die de mutualiteit opstelt in het kader van de verplichte- en invaliditeitsuitkering.²³

2.2.3 Toepassing van artikel 1, § 1, 2° op zorgverleners in het kader van het opstellen van patiëntendossier en andere documenten die in het kader van de regels met betrekking tot de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging dienen te worden opgesteld

De VCT stelt vast dat zorgverleners geen publieke opdracht vervullen die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of openbare machten hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen wanneer zij voldoen aan de wettelijke verplichting van het opstellen van patiëntendossiers of andere documenten die in het kader van de regels met betrekking tot de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging dienen te worden opgesteld.

Louter de wettelijke verplichting om een bepaald document op te stellen betekent immers niet dat er devolutie van het openbaar gezag aanwezig is.

---

¹⁶ VCT 25 januari 2019, nr. 50.339.

¹⁷ VCT 26 september 1967, nr. 131.

¹⁸ VCT 22 juni 1965, nr. 1043.

¹⁹ VCT 22 juni 1965, nr. 1043.

²⁰ VCT 10 juni 2020, nr. 52.116.

²¹ VCT 19 maart 2020, nr. 52.020.

²² VCT 10 juni 2020, nr. 52.071.

²³ VCT 29 juni 2018, nr. 50.167

Derhalve zorgt deze wettelijke verplichting er niet voor dat zorgverleners ressorteren onder het toepassingsgebied van artikel 1, § 1, 2° SWT.

2.4 Voor de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen

Het patiëntendossier en de documenten die door de zorgverleners in het kader van de regels met betrekking tot de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging dienen te worden opgesteld dienen volgens de VCT te worden gekwalificeerd als voor de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van ondernemingen.

Afhankelijk van de ligging van de exploitatiezetel, *in casu* de praktijk of het hospitaal waar de zorgverlener werkzaam is, zal de te gebruiken taal in de akten en bescheiden van ondernemingen die zijn voorgeschreven bij wetten en reglementen, geregeld worden door artikel 52 SWT, het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor sociale betrekkingen tussen de werkgevers en werknemers, alsmede van de voor de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen, of het decreet van 30 juni 1982 inzake de bescherming van de vrijheid van het taalgebruik van de Franse taal in de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsook van de akten en documenten van ondernemingen opgelegd door de wet en reglementen.

Ondernemingen waarvan de exploitatiezetel ligt in het Nederlands homogeen taalgebied ressorteren onder het toepassingsgebied van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor sociale betrekkingen tussen de werkgevers en werknemers, alsmede van de voor de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen. Luidens artikel 5, § 1, van dit decreet is de te gebruiken taal voor de wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden van de onderneming het Nederlands.

Ondernemingen waarvan de exploitatiezetel ligt in het Frans homogeen taalgebied ressorteren onder het toepassingsgebied van het decreet van 30 juni 1982 inzake de bescherming van de vrijheid van het taalgebruik van de Franse taal in de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsook van de akten en documenten van ondernemingen opgelegd door de wet en reglementen. Luidens artikel 2 van dit decreet is de te gebruiken taal voor akten en documenten der ondernemingen voorgeschreven door de wet en de reglementen in het Frans, onverminderd het bijkomend gebruik van de taal door de partijen gekozen.

Ondernemingen waarvan de exploitatiezetel noch ligt in het Nederlands homogeen taalgebied noch in het Frans homogeen taalgebied ressorteren onder het toepassingsgebied van de SWT.²⁴ Luidens artikel 52, § 1 SWT gebruiken de private nijverheids-, handels- of financiebedrijven voor de akten en bescheiden, die voorgeschreven zijn bij de wetten en reglementen, de taal van het gebied waar hun exploitatiezetel of onderscheiden exploitatiezetels gevestigd zijn. Ondernemingen waarvan de exploitatiezetel is gelegen in de rand- en taalgrensgemeenten van het Nederlands taalgebied gebruiken het Nederlands, ondernemingen waarvan de exploitatiezetel is gelegen in de taalgrensgemeenten van het Frans taalgebied het Frans, ondernemingen waarvan de exploitatiezetel is gelegen in het Duitse taalgebied het Duits en ondernemingen waarvan de exploitatiezetel is gelegen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad het Nederlands en het Frans.

---

²⁴ Art. 1, § 1, 6° SWT.